

Børn & kultur – det æstetiskes betydning?
25.10.07

Velkomst

Velkommen til Hotel ÖRK, Island – velkommen til sagaernes ø! En mere dramatisk ramme omkring det æstetiskes betydning i liv, i kunst og i medier kan ingen vist forlange. Stormen brager, tågerne huserer, landskaber, der har rummet Vølven, Njal, Bergthora, Egil Skallagrimsson, Gunnar fra Hlidarendi, Gunløg, Ravnkel – norrøn lidenskab, passion, kærlighed, had, omsorg og ære. En verden af fortællinger om verdens skabelse og verdens undergang, der stadig er del af vore fortællinger om os selv – selv når vi ikke ved det!

Velkommen til Nordisk Ministerråds og BIN-Nordens 3. konference i projektet *Børn og kultur i det 21. århundrede – hvad ved vi?*

I marts 2004 samlede BIN-Nordens styregruppe en mindre skare af forskere og formidlere på Danmarks Biblioteksskole i København. Kan vi – på tværs af fag – dele viden om børn og kultur i det 21. århundrede? spurgte BIN. Kan en serie af konferencer bruges som mødested? Vil I bidrage?

BIN fik svar på tiltale. Meget blev ændret. Men – det grundlæggende svar fra alle var: JA!

Man starter ikke en velkomst med en tak. Vi gør det alligevel. Uden jeres faglige opbakning havde det ikke været muligt i december 2005 at begive os ud på den nordiske rejse, der nu – og lad os sige foreløbig – ender her på Hotel Örk med fokus på det æstetiskes betydning i børns hverdag og det æstetiskes betydning i kunst og medier for børn.

Børn & kultur – i teori og metode? Det var hovedspørgsmålet for konferencen på Schæffergården i 2005. Vi fik centrale bud – og nye spørgsmål med os:

- Hvordan bestemmer vi begreberne børneperspektiv og børns perspektiv?
- Hvorfor har vi en overvægt af etnografiske studier fokuseret på børns forhold i daginstitutioner og skoler?
- Hvorfor har vi en mangel på historiske studier, der kan sætte de etnografiske i perspektiv og give dem bedre tolkningsberedskab?
- Hvorfor har vi – nordisk forskelligt – en mangel på mere klassiske litteratur-, teater-, film- og billedstudier?
- Kører 'modetendenser' med teorier og metoder, kører politiske behov for strategisk forskning med os?
- Hvem sikrer behovet for den grundforskning, der ikke umiddelbart kan omsættes i praksis, i formidling, i nytte?

Børn & Kultur – i samfund? Det var det overordnede spørgsmål for den 2. konference på Lysebu ved Oslo sidste år. Mens tågerne – vi kan vel nu sige traditionen tro! - sænkede sig over Norge og skjulte al udsigt fra Lysebu blev der spurgt til en særlig nordisk børnekulturel profil. Er det at på børn som beings, på barndom som et liv her og nu, på børn som informanter og børn som kulturelt kompetente et særligt nordisk fænomen? Konferencen gav et foruroligende billede af en politisk retorisk sejr. Overalt i Norden planlægges der i disse år med børneperspektiver - for kompetente, socialt handlende, kulturelt skabende børn. De begreber, vi som forskere endnu diskuterer, de bestemmelser, der endnu er under afprøvning er – som smukke, dækningsløse ord – vandret ud i en politisk styret praksis, der sjældent respekterer de vilkår, der følger med. Kan vi – spurgte konferencen – skabe en kritisk modoffentlighed? En faglig platform, der protesterer, når nye begreber bliver spændt for gamle mål?

BIN-Norden spørger og spørger, konstaterede Anne Trine Kjørholt drilsk på Lysebu. Hvad med svar? BIN- Norden spørger. Det har vi flere grunde til. Først når vi kan forlade de ligegyldige spørgsmål, først når vi sammen på tværs af fag bliver i stand til at stille de nye, de præcise, de øjenåbnende spørgsmål, nærmer vi os en form for sandhed - mulighederne for at give svar, der kan pege fremad. Svar på projektets overordnede spørgsmål: *Børn & kultur i det 21. århundrede – hvad ved vi?*

At de indsigter i de komplekse relationer mellem børn og kultur, vi fra hver vore fag kan bidrage med, tilsammen vil skabe en historie, vi kan gribe og begribe barndom, børns kultur og børnekultur i det 21. århundrede med, er stadig projektets største ambition.

Vi er på vej mod svar.

Konferencernes mål er – som I ved – at bidrage.

Da Ulf Palmenfelt havde læst og læst og da Bengt Sandin som leder af den første programkomité's peer-review-proces tørrede sveden af panden, blev den første antologi af artikler lagt på nettet. Efter Lysebu læste Ulf igen. Og Gestur Gudmundsson er stadig svedig efter den peer-review-proces, han har ledet. Hovedparten af den anden antologi ligger nu på nettet. Resten følger, når konferencen her er slut. Alle indlæg og artikler er bidrag til projektets faglige empiri. Det gælder også for indlæg på denne 3. konference.

Hver konference har sin egen programkomité, der står for konferencens faglige indhold og arbejdsmåde. For denne konferences struktur og program står:

Karin Helander, Sverige
Tone Kolbjørnsson, Norge
Dagny Kristjandottir, Island
Flemming Mouritsen, Danmark
Helana Saarikoski, Finlan

Komitéen har ændret konferencens arbejdsmåde lidt. Vi arbejder stadig med undertemaer. Denne gang kun med to:

- Det æstetiskes betydning i børns hverdagspraksis?
- Det æstetiskes betydning i kunst, medier og kultur for børn?

Hvert undertema åbnes af en keynotespeaker, kommenteres af to kollegaer, diskuteres i plenum – og belyses så yderligere gennem papers og diskussioner i workshops.

For praktisk organisation, fejl i titler og programmer osv står som sædvanlig BIN-Nordens styregruppe, som ud over mig består af:

Anne Banér fra Sverige
Dagny Kristjansdottir fra Island
Liisa Karlsson fra Finland
Ulf Palmenfelt fra Gotland
Kristjan Jonsson fra Island.
Henrik Tarp Vang fra Danmark

Får I problemer, så henvend jer til en af os!

Vil I have dem løst, så henvend jer til hende, der har check på alt, trækker i alle tråde, hjælper med det meste og får det hele til at klappe:
Mette Kusk!

Vi håber, vi får nogle rigtig gode dage både fagligt og socialt!
Tak, fordi I er kommet og vil bidrage!

Åbning

En velkomst hører sig til. Det gør en åbning også. Skal en konference komme godt fra start, må den have gode ord med på vejen. *Børn og kultur – det æstetiskes betydning* får flere.

Først fra den islandske forfatter. Thorarinn Eldjárn.
Velkommen Thorarinn.

Ragnheidur Thorarinnisdottir fra det islandske Kultur- og Undervisningsdepartement er et af de mennesker, der har betydet mest for dette BIN-projekt. Hun har fra starten – som medlem af Nordisk Ministerråd og BUK - troet på og arbejdet for projektet. Det er med stor glæde jeg giver dig ordet, Ragnheidur!

BIN har gode forbindelser til Islands pædagogiske Universitet. Det er præsenteret i vores styregruppe, det har gæstfrit lagt lokaler til vore møder. Vi er derfor taknemmelige for at rektor for Islands Pædagogiske Universitet, Olafur Proppé, vil give bidrage til denne åbning.

Dermed er konferencen *Børn & kultur – det æstetiskes betydning* åben!

I får lidt praktiske oplysninger, tid til kort at strække benene, før Vebjørn Tingstad tager fat på de forbindende linjer fra Oslo til Reykjavik – fra Lysebu til Hotel ÖRK.

Vi er midtvejs!

men stadig på vej! Island vinker forude i oktober 2007. Først 2009 slutter rejsen med afsluttende publikationer og konference.